

Ilka Sokolowski, Claudia Toll

Suured loomad, väikesed loomad

Meil ja mujal

Käime metsas, aasal, tiigi ääres ja talus

Pildid joonistanud
Thomas Müller, Heinz-Helge Schulze ja Milada Krautmann

Saksa keelest tõlkinud Õie Ristioja

SISUKORD

Metsas

Seal, kus mängivad väikesed rebased	6
Hirve uued sarved	8
Metssiga ei taha üksi olla	10
Kus mäger elab?	12
Metskits kõrges rohus	14
Sealt tulevad usinad sipelgad	16
Metsaserval ulukküülikute juures	18
Kes seal koputab? Rähn!	20
Keda pesukaru oja ääres kohtab?	22
Orav kaksab pähkli katki	24
Kodukaku peidupaik	26
Kus sa oled, vilgas nugis?	28
Muflonite karm talv	30
Ole valvas nagu ilves!	32

Aasal ja tiigi ääres

Jänku kükitab lohus	36
Röövikust areneb liblikas	38
Hurraa, toonekurg on tagasi!	40
Kui mutt ärkab	42
Kui jaanimardikad helendavad	44
Seal, kus elab mesilane	46
Hüppa, rohutirts!	48
Nurmkana pesal	50

Originaali tiitel:
Ilka Sokolowski, Claudia Toll
Große Tiere – kleine Tiere. Unterwegs in Wald, Wiese und am Teich
Mit Bildern von Thomas Müller, Heinz-Helge Schulze, Milada Krautmann

Kogumik „Suured loomad, väikesed loomad“
sisaldab raamatuid „Metsas“, „Aasal ja tiigi ääres“, „Talus“.

© 2013 by Arena Verlag GmbH, Würzburg, Germany
www.arena-verlag.de

Tõlge eesti keelde © Öie Ristioja ja Kirjastus Pegasus 2020

Toimetanud Eve Leete
Konsultant: Anu Sillaots
Küljendanud Ivi Piibeht

ISBN 978-9916-606-96-4 (köites)

ISBN 978-9916-606-97-1 (e-pub)

Trükitud Tallinna Raamatutrükikojas

pegasus.ee

Kiilide riik tiigi ääres	52
Kuula, konn krooksub!	54
Hiirepesa pilliroos	56
Käoema	58
Kohale lendab kivikakk	60
Kõik minu pardikesed	62

Talus

Vasikake sündis	66
Kanaemal on palju tööd	68
Sigade mudavann	70
Anna meile piima, armas lehm!	72
Koduküülikute juures rohus	74
Summ-summ, mesimumm!	76
Seal, kus valged kitsed rohtu söövad	78
Tule, pehme lammas!	80
Suur sagin parditiigi ääres	82
Väike kass, suur kass	84
Maga, siilike, maga!	86
Kappa, hobu!	88
Hiire talvepeidupaik	90
Pikkade kõrvadega eesel	92

Vastused

94

Metsas

Seal, kus mängivad väikesed rebased

**Kas leidsid
siili juba üles?**

Kevadel ärkab siil talveunest.
Ta jätab oma peidupaiga
ja asub toitu otsima.

Paljudel metsaloomadel sünnivad kevadel pojad.
Rebane tõi pojad ilmale turvalises urus. Paari
nädala pärast mängivad pisikesed juba uru ees.
Ohu korral teeb pasknäär valju hädakisa.
Orav uurib ümbrust ohutust kõrgusest,
enne kui maapinnale hüppab.
Päevapaabusilmad otsivad kõrvenõgeseid,
mille peale oma munad muneda.

**Mida sa
siin näed?
Keera lehte.**

Kodukaku peidupaik

**Kuhu kodukakk
end peitis?**

Kodukakk peab jahti hääletult. Kui väljas läheb pimedaks, hakkab ta hiiri ja väikeseid linde otsima. Päeva veedab ta rahulikus kohas.

Sügisel kostab metsas punahirve vali hüüd. Aga see ei ärata nahkhiirt, kes päev läbi magab. Tedrekukk lahkub padrikus asuvast varjepaigast. Põderpõrnikad toituvad puumahlast, tõugud aga nakitsevad tamme kõdunevate juurte kallal. Isastel põderpõrnikatel oleksid kui sarved peas. Kanakull tiirutab rahulikult. Kui tema teravad silmad avastavad saaklooma, sööstab ta välkkiirelt maa poole.

**Mida sa
siin näed?
Keera lehte.**

Jänku kükitab lohus

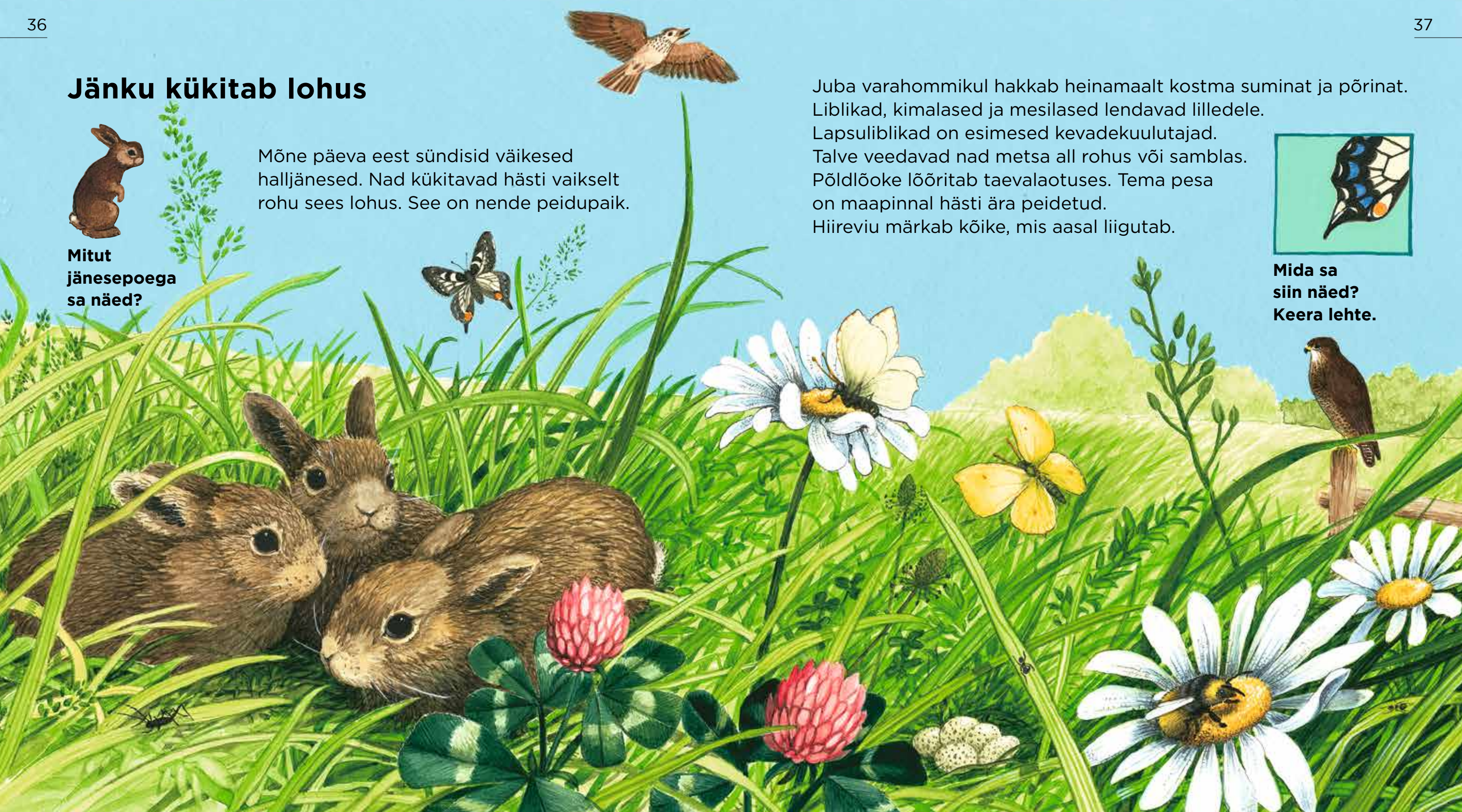
Mitut
jänese poega
sa näed?

Mõne päeva eest sündisid väikesed halljäneseid. Nad kükitavad hästi vaikselt rohu sees lohus. See on nende peidupaik.

Juba varahommikul hakkab heinamaalt kostma suminat ja põrinat. Liblikad, kimalased ja mesilased lendavad lilledele. Lapsuliblikad on esimesed kevadekuulutajad. Talve veedavad nad metsa all rohus või samblas. Põldlõoke lõõritab taeva laotuses. Tema pesa on maapinnal hästi ära peidetud. Hiireviu märkab kõike, mis aasal liigutab.

Mida sa
siin näed?
Keera lehte.

Röövikust areneb

Pääsusaba on eriti uhke päevaliblikas. Ta on suur liblikas, tema tiibade sirulaius on kuus sentimeetrit.

Siilakvaksik kuulub ööliblikate hulka. Tema röövikud toituvad lehtpuudel-põõsastel, eriti leedritel. Ta meenutab kujult pääsusaba.

Kuidas liblikas areneb

Munad

Röövik

Nukk

Liblikas

Kuula, krooksub!

Rohukonn elab kogu suve maismaal. Kevadel võtab ta ette pika matka, et jõuda kudemisveekogusse. Siin muneb emakonn kuni 4500 muna, see on konnakudu.

Veekonn on silmatorkavalt roheline. Enamasti veedab ta aega vees.

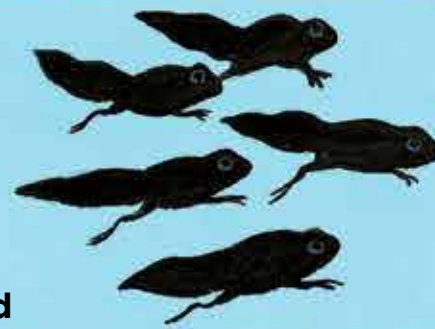
Kuidas konn suureks kasvab

Kudu

Kullesed

Konn

-emal on palju tööd

Kana siblib jalgadega mullast toitu välja.
Ta sööb eelkõige teri ja seemneid.
Mõnikord leiab ta vihmaussi või teo.

Vihmauss elab maa all. Kui on vihma sadanud,
tuleb ta välja, sest tema käigud on vett täis.
Ka nälkjäs on end rohu sisse ära peitnud.

Tibu koorub munast

Suur sagin parditiigi ääres

Mitu tibu on pardiemal?

Selleks et end hästi tunda, vajab part tiiki. Parditibud oskavad kohe pärast munast koorumist ujuda.

Parditiigi äärde kogunevad teisedki loomad. Tiigi lähedal otsib toitu kalkun. Need suured linnud ei oska lennata. Ka valge-toonekurg kõnnib üle aasa ja otsib konni. Eesel vaatab uudishimulikult pealt.

Mida sa siin näed?
Keera lehte.

